T.C. MILLI EĞITIM BAKANLIĞI

MESLEKI EĞITIM VE ÖĞRETIM SISTEMININ GÜCLENDIRILMESI PROJESI)

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ

VERİ TABANINDA MAKROLAR

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	İ.
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. MAKRO	3
1.1. Makro	3
1.2. Makro Oluşturma ve Komut Düğmelerine Makro Atama	4
1.3. Eylem Türleri	8
1.3.1. Kayıt Gezinme Eylemleri	8
1.3.2. Veri Tabanı Nesneleri Açma Eylemleri	9
1.3.3. Form Eylemleri	9
1.3.4. Uygulama Eylemleri	9
1.4. Makro Tasarım Penceresi	9
1.5. Eylem Değişkenleri1	0
1.6. Kod Yazmak	2
UYGULAMA FAALİYETİ1	4
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME1	5
ÖĞRENME FAALİYETİ-21	6
2. MAKRO DÜZENLEME1	6
2.1. Eylemlerin Çalışma Yönü 1	6
2.2. Bir Makroya Daha Fazla Eylem Ekleme1	7
2.3. "Makro Çalıştır" Penceresi1	7
2.4. Makrolarda Gruplandırma1	8
2.5. Makroyu Bir Olaya Atama1	8
2.6. Diğer Önemli Makro Eylemleri2	20
UYGULAMA FAALİYETİ2	22
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME2	23
ÖĞRENME FAALİYETİ-32	24
3. ŞARTLI DEYİMLER2	24
3.1. Deyim Oluşturucusu Penceresi	24
3.2. Koşullu Deyimin Parçaları2	27
3.3. Klavye Kısa Yolları Yapmak2	27
UYGULAMA FAALİYETİ	29
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME3	30
MODÜL DEĞERLENDİRME	31
CEVAP ANAHTARLARI	32
ÖRNEK ÇALIŞMA3	33
ÖNERİLEN KAYNAKLAR	1
KAYNAKÇA4	0

AÇIKLAMALAR

КОД	481BB0039					
ALAN	Bilişim Teknolojileri					
DAL/MESLEK	Veri Tabanı Programcılığı					
MODÜLÜN ADI	Veri Tabanında Makrolar					
MODÜLÜN TANIMI	Veri Tabanında makro yapımı ile ilgili öğretim materyalidir.					
SÜRE	40/24					
ÖN KOŞUL	"Veri Tabanında Formlar ve Raporlar" modülünü bitirmiş olmak					
YETERLİK	Veri tabanında makro yapmak					
MODÜLÜN AMACI	 Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında, veri tabanı programında makro yazabileceksiniz. Amaçlar > Makro oluşturabileceksiniz. > Makro düzenleyip bir olaya atayabileceksiniz. > Şartlı deyimler oluşturabileceksiniz. 					
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Bilgisayar laboratuvarı ve bu ortamda bulunan; bilgisayar, bilgisayar masaları, kâğıt, kalem, veri tabanı programı, yedekleme için gerekli donanım, raporlama için yazıcı, sayfa için internet bağlantısı ve lisanslı işletim sistemi programı					
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	 Her faaliyet sonrasında o faaliyetle ilgili değerlendirme soruları ile kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Modül içinde ve sonunda verilen öğretici sorularla edindiğiniz bilgileri pekiştirecek, uygulama örneklerini ve testleri gerekli süre içinde tamamlayarak etkili öğrenmeyi gerçekleştireceksiniz. Sırasıyla araştırma yaparak, grup çalışmalarına katılarak ve en son aşamada alan öğretmenlerine danışarak ölçme ve değerlendirme uygulamalarını gerçekleştiriniz. 					

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Günümüzde bilgisayar kullanımının yaygın olarak artması, birçok bilginin bilgisayarda daha rahat saklanması "veri tabanı programları"na olan ilgiyi fazlalaştırmıştır.

Bilişimin temel konusu olan veri tabanı; dağınık şekilde duran ve işe yaramaz halde olan bilgilerin, işlenebilir, içinde arama yapılabilir, sıralanabilir hale gelmesini sağlayan bir yardımcı programdır. Bilgilerin kullanıcıya taze ve hızlı bir şekilde ulaştırılmasından da sorumludur.

Bu modülde veri tabanı programını kullanarak makro hazırlayabileceksiniz. Önceki dört modülü bitirerek geldiğiniz "Veri Tabanında Makrolar" modülünde, kullanıcıya yardımcı olabilecek faydalı fonksiyonları hazırlayacaksınız.

"Bilişim Teknolojileri Temelleri" ve "Görsel Programlama" derslerinde "program" yapımı gösteriliyor. Bu sebeple "Veri Tabanında Makrolar" modülünde çok derine inmeden yardımcı programlar yapacağız.

Alışılagelmiş programlama dillerinde bir "ana prosedür" merkezinde işlemler yapılır. Access'te ise "olay tabanlı – *event driven*" programlama vardır. Kullanıcının uygulama ile olan etkileşimine göre işlem silsilesi değişir.

ÖĞRENME FAALİYETİ–1

AMAÇ

Makro oluşturabileceksiniz.

ARAȘTIRMA

- \triangleright Excel ve Word programında yapılmış makrolar araştırınız. Neden makro içeren bir belge "güvenlik" ayarları ile korunuyor?
- Bir "makro" araç çubuğuna, kısa yol tuşuna veya menüye eleman olarak nasıl \succ eklenebilir?

Eğer bazı işlemleri tekrar tekrar yapıyor iseniz, bu işlemleri "Makro" kullanarak kendiliğinden otomatik olarak yapılmalarını sağlayabilirsiniz.

1.1. Makro

Bir "makro"; rutin işlemleri otomatik hale getirmemize yardımcı olan nesnedir. Dizi halinde peş peşe yaptığımız işlemler yığınını devamlı yapıyor ve bu bizim zaman kaybetmemize sebep oluyor ise, bu islemleri yerine getiren tek bir makro ile calısmalarımızı hızlandırabiliriz.

Örneğin bir rapor alma işlemini inceleyelim:

- \triangleright Veri tabanı penceresinden "Raporlar" kısmına gel
- Çıktısı alınacak raporu bul
- Raporu aç
- Yazdır
- Raporu kapat

Bu beş işlemi sırası ile devamlı yapmak yerine, "Raporu Yazdır" diye tek bir düğmenin tıklanmasına bağlayabiliriz. Böylece bir veya daha fazla komutu "bir komut" haline getirerek makrolar bize yardımcı olur.

Makro, çok basit olarak programcılığa giriş denilebilir. Makroyu, otomatik hale getirilen karmaşık prosedürler ve görevlerde kullanıyoruz. Nerede ise tek satır kod yazmak zorunda değilsiniz.

1.2. Makro Oluşturma ve Komut Düğmelerine Makro Atama

🛅 vt1 : Veritabanı (/	Access a	2000 dosya biç	;imi)					
🅴 Çalıştır 🔟 Iasa	arla 🔁	Ye <u>n</u> i 🗙 🖣	2 5- 5-5- 5- 5-5-	İ				
Nesneler	BA	10HUL	Tanım	Değiştirme	Olușturma	Tür		
🔲 Tablolar		🔁 Makro1 : I	Maliyo					
🗐 Sorgular			Eylem	3 adu	0	Açıklama		×
📴 Formlar				J. aum				
🗐 Raporlar								
Sayfalar								
🛛 🛛 🖉 Makrolar								
al.uadum	1							-
Gruplar					Eylem Değişkenleri			
📓 Sık Kullanıl								
	•							
						Buisu	ituna bir eylem girin.	

Resim 1. 1: Makro tasarım penceresinin açılması

Daha önceden yaptığımız bir veri tabanı dosyasını açarak, yeni bir makro oluşturalım. "Yeni" komutunu verdiğimizde açılan pencere "Veri Tabanında Tablolar" da gördüğümüz tablo tasarım penceresine benziyor. Burada "alan" eklemek yerine "Eylem" ekliyoruz.

🖀 Makro1 : Makro		- II X
Eylem	Açıklama	*
AraçCubuğunuGöster 2 Bip Olaş Okt OzmAç DeğerBelirle DenetmeÇit BiraniKapla	Hazır bir eylemi seçmek	
	Evlem Değickenleri	120
	Bu sütuna bir eylem girin.	

Resim 1. 2: Eylem seçmek

Makrolar genellikle bir düğmenin tıklanma olayına atanır. Yani oluşturduğumuz makroyu bir form üzerindeki düğmeye bağlayabiliriz (Resim 1.3).

Resim 1. 3: Eylemin parametrelerini düzenlemek

Resim 1. 4: Makronun adını belirleyerek kaydetmek ve çalıştırmak

Makromuzun adını "İlkMakromuz_FormAç" olarak belirledikten sonra artık "Çalıştır" komutunu vererek deneyebiliriz (Resim 1.4).

Bir düğmeye atayabileceğimiz basit bir makromuz var. Daha sonra göreceğimiz örneklerde daha fazla işlevi olan makrolarımız olacak.

Boş bir form açıp içine düğme ekliyoruz. Eğer "Denetim Sihirbazı" seçili ise "Komut Düğmesi Sihirbazı" açılacaktır. Kategorilerden "Çeşitli – Makro Çalıştır" seçeriz (Resim 1.5).

Sonraki sihirbaz sayfasından çalıştırılacak makronun adı ve düğmede görüntülenecek resim seçilir (Resim 1.5). Formun ve düğmenin görünümü düzenlendikten sonra örnek formunuzu deneyebiliriz (Resim 1.6).

Aslında arka planda, Office 2003'te tam sürüm olmayan^{*} "Visual Basic 6.3"[†] vardır. Resim 1.7'de görüleceği gibi, sihirbazlar sayesinde kod yazmadan **makro** yapabiliyoruz.[‡]

^{*} Microsoft bu yardımcı dile "Visual Basic for Applications – VBA" ismini vermiştir.

[†] Office 2007'de "Visual Basic 6.4" sürümü vardır.

[‡] "Araçlar*Makro*Visual Basic Düzenleyicisi (Alt+F11)" ile açabilirsiniz.

İleri seviye programcılar Visual Basic kodları ile Office programlarına tam hâkimiyet sağlayabilir.

Z Macro

*Excel ve Word'de bulunan "Araçlar*Makro*Yeni Makro Kaydet komutu, (Makro Kaydedicisi)" Access'te bulunmaz.*

Resim 1. 5: Boş bir form içine komut düğmesi eklemek ve düğmenin çalıştıracağı makronun adını "İlkMakromuz_FormAç" seçmek

Resim 1. 6: Makronun düğme ile çalıştırılması

Resim 1. 7: Makro atanan düğmenin Visual Basic kodları

Gelişmiş bir sürüm olan Office 2007'de ise menüler farklı olmasına rağmen, aynı işlemler ve adımları yapabilirsiniz. Eğer bilgisayarınızdaki ofis sürümü Türkçe değilse sözlük veya çeviri programlarından yardım alarak aynı komutları siz de yapabilirsiniz.

Single Step	⊒ ⊶ Insert Row] → Delete Rows	Show All Macro Conditions Actions Names	a a srguments	Save Close Object As	
Tools	Rows	Show/Hide		Close	
EB Table1	Table1 : Command	16 : On Click			
Ac	tion	Arguments			
Close	\checkmark	Form, Table1, Prompt			
			_		
			_		
			_		
			-		
			1.	Actio	n Arguments
Object Type	Form				
Object Name	Table:	1			

Resim 1. 8: Office 2007'de makro hazırlama

1.3. Eylem Türleri

Fare ve klavye tuşlarının hareketlerini kaydeden "Makro Kaydedicisi" Access'te bulunmasa da, eklenebilen 50'ye yakın "Eylem" türü çoğu faaliyet için yeterlidir. Burada en çok kullanılan eylemlerden bahsedeceğiz.

Tek bir komut için yapılan makroların yapımı kolaydır. Fakat daha karmaşık işlemler için önceden biraz planlama yapılması gerekebilir. Hemen yapımına girişmeden önce makronun bir işlemi, hangi adımları gerçekleştirerek yapacağını düşünmemiz gerekir. Adımları tek tek denemek "hatalı" makro yapılmasını engeller.

Forma ve rapora eklenen nesnelerin kodları, nesne silinse de "Visual Basic Düzenleyicisi" nde dururlar.

1.3.1. Kayıt Gezinme Eylemleri

Kayıtlar içinde gezinme için eklenebilecek eylemler: "Kaydet, KayıtBul, SonrakiniBul, KaydaGit, FiltreyiUygula"

1.3.2. Veri Tabanı Nesneleri Açma Eylemleri

Veri tabanı nesneleri ile ilgili eylemler: "FormAç, SorguAç, TabloAç, RaporAç, VeriErişimSayfasıAç, SaklıYordamıAç, SQLÇalıştır, MakroÇalıştır"

1.3.3. Form Eylemleri

Formlar ile ilgili işlemler: "DenetimeGit, Kapat, İletiKutusu, KumSaati, TaşıBoyutlandır, EkranıKapla, ÖncekiBoyut, SimgeDurumunaKüçült"

1.3.4. Uygulama Eylemleri

Uygulama ile ilgili işlemler: "AraçÇubuğunuGöster, Çıkış, ElektronikTabloAktar, KomutÇalıştır, MakroyuDurdur, MetinAktar, SQLVeriTabanınAktar, TuşGönder, Veri TabanıAktar, VeriTabanıDosyasıKopyala, YenidenAdlandır"

Soru: Aşağıda bulunan tablodaki boş yerleri uygun bir şekilde doldurunuz:

Eylem	Anlamı
Kaydet	
KayıtBul	
FiltreyiUygula	
FormAç	
SorguAç	
RaporAç	
Çıkış	
Kapat	
AraçÇubuğunuGöster	
KomutÇalıştır	

1.4. Makro Tasarım Penceresi

"Makro Tasarım Penceresi" Resim 1,9'daki gibi 4 kısımdan oluşur: "Eylem listesi, açıklama, eylem değişkenleri ve yardım"

Eylem değişkenleri kısmında genel komut ayarları bulunur. Genellikle bu ayarlar yapılmadan diğer komuta geçilmemelidir. Mesela öncelikle "FormAç" komutunun "Form Adı" ayarı yapılmalıdır.

Açıklama kısmında istenirse, komut ile ilgili daha fazla açıklayıcı bilgi sunulabilir. Böylece diğer programcılar programınızı rahat anlayabilir.

Makro1 : Makro Eylem FormAc				Açık	lama		X 4
Sırası ile u eylemlerir	uygulana h listesi	acak	Eyl (ist	em eni	ılerin açıklamaları irse yazılabilir)		
Eylem	paramet	releri	Eylem Değişkenleri	Y	ardım Bölgesi		•
Form Adı Görünüm Filtre Adı Koşul Metni Veri Modu Pencere Modu	Araba Araba1 Araba2 Araba3 fatura a Form1 Kamyon müşteri	lt formu lar	× *	vei S	Açılacak formun adını seçin. Liste, geçi itabanındaki bütün formları gösterir. D gerekir. Yardım almak için F1 tuşuna ba	rli eğer sın,	

Resim 1. 9: Makro düzenleme penceresi

Soru: Resim 1.10'daki gibi bir ileti çıkardıktan sonra, bir formu açtırınız.

Resim 1.10: Bir diyalog kutusu ile kullanıcıya bilgi verilebilir.

1.5. Eylem Değişkenleri

Eylem değişkenleri, eklediğiniz eyleme göre değişir. Mesela "FormAç" eyleminin parametreleri şunladır: "Form Adı, Görünüm, Filtre Adı, Koşul Metni, Veri Modu, Pencere Modu"

Soru 1: Aşağıda bulunan tablodaki boş yerleri uygun bir şekilde doldurunuz:

Eylem	Eylem Parametresi	Seçenekleri veya örnek bir değer
FormAç	Veri Modu	
FormAç	Pencere Modu	
FormAç	FiltreyiUygula	
İletiKutusu	İleti	
İletiKutusu	Tür	
İletiKutusu	Başlık	

- a) Yeni bir makro açınız.
- **b**) Eylem olarak "Metin Aktar" seçiniz.

Aktarım Türü Avrantı Adı	HTML Verme
Tablo Adı	araba Bir tablonun adını yazınız
Dosya Adı	aktarım.html
Alan Adları Var	Evet
HTML Tablo Adı	
Kod Sayfası	50001: Otomatik seç

Eylem ayarlarını şekildeki gibi yapınız.

ç) İkinci eylemi "İletiKutusu" seçiniz.

	İleti	Aktarım tamamlandı, dosya açılacak
	Bip	Evet
	Tür	Bilgi
- I)	Başlık	HTML Kaydetme
a)		

Eylem ayarlarını şekildeki gibi yapınız.

e) Üçüncü eylemi "UygulamaÇalıştır" seçiniz.

f) Komut Satırı

explorer "aktarım.html"

Eylem ayarlarını şekildeki gibi yapınız.

g) Makroyu kaydediniz.

ğ) Makroyu çalıştırınız.

h) Ekran çıktısı tablonuza göre söyle olmalıdır:

🖉 aktarım - MEGE	P					
66-6	C:\Docum	ents ar	nd Setting	gs\TUZLA	\Belgelerim\a	ktarım.html 💌
<u>F</u> ile <u>E</u> dit <u>V</u> iew	F <u>a</u> vori	tes <u>T</u>	ools <u>H</u>	elp		
🙀 🕸 🏾 🏉 akta	rim					
		akta	rım			
ArabaKimlik	Renk	Kapı	Firma	Model	Tarih	
1	Mavi	2	Ford	Focus	11/02/2005	
2	San	4	Renault	Clio	11/02/2004	
12	Siyahsd	4	Renault	Clio	11/02/2006	
14	Siyah	4	Ford	Fiesta	11/02/2007	
15	Mavi	5	Ford	Focus	11/02/2008	
12						1

1.6. Kod Yazmak

Eylemleri "Makro Tasarım Penceresi"nde yapabildiğimiz gibi daha gelişmiş bir programlama dili olan VBA ile de yapabiliriz. Bir dil kullanarak uygulama yapmak programcı için eylemlere daha fazla seçenek eklenmesini sağlar.

VBA içinde kendi prosedürlerimizi ve fonksiyonlarımızı "Insert*Module" komutu ile yazabiliriz.

Resim 1.11: İçinde bir satır program bulunan bir modül yazıyoruz

"ilkProsedur" adındaki alt programımızı form üzerine eklediğimiz bir komut düğmesinin "Tıklandığında" olayına atayalım:

Resim 1.12: Bir düğmenin kod kısmına geçmek

Açılan VB penceresinde bizim için yazılmış hazır iki satır bulunur:

Private Sub Komut8_Click() ← Düğmenin kodlarımızı buraya yazacağız * End Sub

* yazan yere ilkProsedur yazalım. Denemek için formunuzu çalıştırabilirsiniz.

Resim 1.13: Kod ile çıkan bir ileti kutusu

VBA içindeki kod hatalarını görmek, değişken değerlerini izlemek ve program hatalarını bulmak, izleme pencereleri ile daha da kolaylaşır. Durak noktası eklemek, adım adım kod çalıştırmak gibi hata yönetim özelliklerini burada kullanabilirsiniz.

Resim 1.14: "Immediate" penceresinde değer izlemek[§]

[§] Kullanılabilecek komutlar kısaca: ?, print, msgbox, DoCmd, atama (a=4 gibi), hesaplama işlemleri (+, -, *, /)

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Forma bir düğme eklenirken "Denetim Sihirbazları" seçili olmasına dikkat ederek gelen sihirbazdan uygun eylemi seçiniz.	
Sihirbazda düğmenin başlığını ve resmini belirleyerek işlemi tamamlayınız.	
Veri tabanı penceresindeki Makro simgesi tıklanarak "Yeni" komutu veriniz.	
Makro tasarım penceresinden "Makro Adı" sütunundan gereken eylemleri seçiniz.	
Eylemin alt seçeneklerini "Eylem Değişkenleri" kısmından düzenleyiniz.	
Eylemin gerekirse "Açıklama" kısmını açık bir dille doldurunuz	
"Dosya*Kapat" komutu ile makroya isim vererek kaydediniz.	
Makroyu çalıştırmak için, veri tabanı penceresinde makro ismini sağ tıklatıp "Çalıştır" komutu veriniz.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki sorulardan; sonunda parantez olanlar doğru/yanlış sorularıdır. Verilen ifadeye göre parantez içine doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız. Şıklı sorularda uygun şıkkı işaretleyiniz.

- Microsoft Access'de makro en hızlı şekilde "Makro Kaydedicisi" ile yapılır. (D / Y)
- Bir ... makronun en basit komut bloğudur.
 A) Eylem
 B) Deyim
 C) Fonksiyon
 D) Prosedür
- Aşağıdaki şıklardan hangisi <u>hatalıdır</u>?

 A) "Açıklama" kısmına ek yorumlar yazılabilir.
 B) "Eylem Değişkenleri" kısmı ile eylemin çalışması için gereken bilgiler belirtilir.
 C) Bir makro birden fazla eylem içerebilir.
 D) Makro saf programlama kodlarından oluşur.

 Bir makro hangisine atanamaz?

r•	Dir makro nangisine <u>atanamaz</u> :	
	A) Düğme	B) Tuş kısa yolu
	C) Etiket	D) Araç Çubuğu

5. Bir makrodaki hatayı bulmak için adım adım çalıştırmayı deneyebiliriz. (D / Y)

6.	Hangi eylem komutu ile	bir rapor açılabilir?
	A) FormAç	B) SorguAç
	C) RaporAç	D) ÇizimAç

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz cevap seçeneklerini modül sonunda verilmiş olan cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

Yanlış cevapladığınız yada cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konular için bilgi sayfalarına tekrar dönerek eksiklerinizi gideriniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

Makro düzenleyebilecek ve makroyu bir olaya atayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

 \triangleright Makro eylemelerinden 10 tanesini örnekler ile arkadaşlarınıza sunu olarak açıklayınız.

2. MAKRO DÜZENLEME

Access'te bazı işlemler peş peşe sıra ile yapılan adımlardan oluşur. Mesela, bir tablo açılır (1), belli bir kayıt seçilir (2), kayıt düzenlenir (3), kayıt içindeki bir alan seçilir (4) ve alan içindeki bilgi panoya kopyalanır (5).

Makro düzenleme penceresinde eklenen eylemler, makro çalıştırıldığında sıra ile uygulanır.

 \mathbb{Z} Makro1

AUTOEXEC

Makroların isimlendirilmesinde büyük küçük harf farkı yoktur. Örneğin, AutoExec ile AUTOEXEC aynı anlama gelir.

2.1. Eylemlerin Çalışma Yönü

Makro düzenleme penceresinde işlemler "üstten aşağı" yönde sıra ile çalıştırılır. Eylemin altına veya üstüne bir satır eklenebilir, eylemin sırası değiştirilebilir, eylemin olduğu satır silinebilir.

	Eylem	
		¥
1	FormAç	Araba3 formunu açacak komuttur
2	EkranıKapla	
3	İletiKutusu	Form alanları ile ilgili uyarılar

Resim 2. 1: Eylemler sırası ile "üstten aşağı" çalışırlar.

2.2. Bir Makroya Daha Fazla Eylem Ekleme

Birden fazla eylem eklemek için Excel veya Word'deki hücre ekleme ile aynı yöntem kullanılır. Ekleme silme işlemleri makro tasarım penceresini kapatmadığınız sürece geri alınabilir 🔊 🗸 durumdadır.

1. yöntem: "Ekle*Satır" ile imlecin bulunduğu yerin üstüne satır eklenir.

2. yöntem: Makro tasarımı araç çubuğundan 📇 tuşu ile satır eklenebilir. Aynı yerde

komutu ile satır silinebilir.

3. yöntem: İstenen satıra sağ tıklatılıp "Satır Ekle" komutu verilebilir.

2.3. "Makro Çalıştır" Penceresi

Ara	sçlar <u>P</u> encere <u>Y</u> ardım		
ABC	<u>Y</u> azım Kılavuzu Offi <u>c</u> e Bağlantıları	F7	
	Çe <u>v</u> rimiçi İşbirliği	•	Makro Çalıştır
23	İlişkile <u>r</u> Çö <u>z</u> ümle	,	Makro 1 Tamam
	Veritabanı <u>H</u> izmet Programları <u>G</u> üvenlik Yineļeme <u>B</u> aşlangıç)))	Makro2
	Makr <u>o</u>	٠ 🤌	Visual Basic Düzenleyicisi Alt+F11
X	ActiveX Denetimleri	0	Microsoft Komut Dosyası Düzenleyicisi Alt+ÜstKrkt+F11
	<u>E</u> klentiler	•	<u>G</u> üvenlik
3	Otomatik D <u>ü</u> zeltme Seçenekleri	🔁	Y Makro Çalıştır
	Özelleş <u>t</u> ir		Makroları <u>V</u> isual Basic'e Dönüştür
	Seçe <u>n</u> ekler		Makrodan Menü <u>O</u> luştur
			Makrodan Araç Ç <u>u</u> buğu Oluştur
			Makrodan <u>K</u> ısayol Menüsü Oluştur

Resim 2. 2: Makro çalıştırma penceresi

Makroları kısa yoldan çalıştırmak için "Araçlar*Makro*Makro Çalıştır..." penceresi kullanılabilir.

2.4. Makrolarda Gruplandırma

Birçok makro ile uğraşırken makroları gruplayıp yönetimlerini kolaylaştırabiliriz. *"Makro grubu"* birbiri ile alakalı makroları tek bir makro gibi çalışmalarıdır.

Bir makro grubu oluşturduğumuzda, makronun başlangıç ve bitimini belirten benzersiz (tekil - *unique*) bir isimlendirme yapılır. Bunu yapabilmek için "Görünüm*Makro Adları" seçili olmalıdır.

"Makro Çalıştır" penceresinde Resim 2.3'teki gibi "Makro3" adı altında "Makro3.Araba formunu açarız" ve "Makro3.Bir de rapor alalım" adlı makrolar gözükür. Bu penceredeki alt gruptan bir ismi seçerek çalıştırabiliriz.

7	Makro3 : Makro		
	Makro Adı	Eylem	Agiklama
•	Araba formunu açarız	FormAç İletiKutusu	
	Bir de rapor alalım	RaporAç İletiKutusu	
			1akro Çalıştır 🤶 🔀
_			Makro Adi: Tamam
			Makro3
			Makro1 Apron
			Makro3.Araba formunu açarız Makro3.Bir de rapor alalım

Resim 2. 3: Makro grubu yapmak

2.5. Makroyu Bir Olaya Atama

Önceki faaliyette bir makroyu form üzerindeki bir düğmenin tıklanma anına atamıştık. Bir makro başka nesnenin olaylarına atanabilir. Atanabilen olayları ilk olarak "Veri Tabanında Formlar ve Raporlar" modülünde görmüştük.

Makroları "Makro Çalıştır" penceresinden veya veri tabanı penceresinden çalıştırmak Access'te yaptığınız programı kullanan insanlar için zor olabilir. Bu sebeple makrolar, nesnelere (genellikle düğmelere) atanırlar. Bir düğme tıklanması ile makro aktif hale gelir.

Komut düğmesinin "Tıklatıldığında" olayından başka, "Fare Tuşuna Basılırken, Tuşa Basılırken, Odaklanıldığında" gibi makro atanabilen olayları da vardır.

🚛 vt1 : Veritabanı (A		🚰 Komut Düğmesi: Komut1	×
🚰 Aç <u> T</u> asarla	🔁 Yeni 🗙 📲 😳 🕮 🇰	Komut1	
Nesneler	Ad Değiştirme	o Biçim Veri Olay Diğer Tümü	
Tablolar Sorgular Sorgular Sorgular Sayfalar Makrolar Modüller Gruplar Sik Kullanıl	Image: state	Gridiginde	nu açarız alalım

Resim 2. 4: Bir form nesnesinin bir olayına makro eklemek

Soru 1: Aşağıdaki formun tasarımını ve makrolarını hazırlayınız:

Resim 2. 5: Örnek çalışma sorusu

2 Soru 2: Aşağıda bulunan tablodaki boş yerleri uygun bir şekilde doldurunuz:

Olay	Tanımı
Güncelleştirme	
Oncesinde	
Güncelleştirme	
Sonrasında	
Değiştiğinde	
Girildiğinde	
Çıkıldığında	
Odaklanıldığında	
Odaklanma	
Sonlandığında	

Tıklatıldığında	
Çift Tıklatıldığında	
Fare Tuşuna Basılırken	
Fare Taşındığında	
Fare Tuşu Bırakılırken	
Tuşa Basılırken	
Tuş Bırakılırken	
Tuşa Basıldığında	

2.6. Diğer Önemli Makro Eylemleri

Önceki konudaki olayların dışında hemen her an için yapılmış olaylar vardır. Mesela, formun özelliklerin baktığımızda "Açıldığında, Yüklendiğinde, Yeniden Boyutlandırıldığında, Hata Durumunda, Seçim Değiştiğinde" gibi olayları varken, rapor özelliklerinde de benzer olarak "Açıldığında, Kapandığında, Etkinleştiğinde, Devreden Çıkmada, Veri Yokken, Sayfaya Gelindiğinde ve Hata Durumunda" olaylarını görüyoruz.

Veri erişimli sayfalarda makro atanabilen olay yoktur. Fakat Resim 2.6'daki gibi "Microsoft Komut Dosyası Düzenleyicisi" yardımcı programı ile bazı düzenleme işlemleri kolaylaştırılmıştır. Bu yardımcı programı "c:\Program Files\Microsoft Office\Office11" içinde "mse7.exe" ile ayrı bir şekilde çalıştırabiliriz.

Resim 2. 6: "Microsoft Komut Dosyası Düzenleyicisi"ni açmak

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Sık kullanılan, peş peşe yapılan eylemleri belirleyiniz.	
Makronun simgesine tıklatıp "Tasarla" komutu vererek düzenleyiniz.	
Sırasına göre eylemleri "Eylem" sütununa ekleyiniz.	
Bir makro içine birden fazla birbiri ile ilgili makro ekleyiniz.	
Denemek için tasarım görünümünde araç çubuğundaki "Çalıştır" komutunu veriniz.	
Makroyu "Dosya*Kaydet" ile kaydettikten sonra, makronun atanacağı formu tasarım görünümünde açınız.	
Uygun nesneye sağ tıklayıp "Özellikler*Olay" kısmında belli bir olaya makro seçiniz.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTIF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki sorulardan; sonunda parantez olanlar doğru/yanlış sorularıdır. Verilen ifadeye göre parantez içine doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız. Şıklı sorularda uygun şıkkı işaretleyiniz.

- 1. "Eylemler" ile ilgili hangisi <u>hatalıdır</u>?
 - A) Her satırda bir eylem vardır.
 - B) Eylemler üstten aşağı doğru çalıştırılır.
 - C) Bir eylemi silmek için "Düzen*Satır Sil" komutu verilir.
 - D) Bir makro F5 kısa yolu ile çalıştırılabilir.
- 2. Bir makro adından dolayı davranışı ve kullanımı değişebilir. (D/Y)
- **3.** Bir makro istenirse Visual Basic'e dönüştürülebilir. (D / Y)
- Bir "makro" ile ilgili hangi seçenek <u>hatalıdır</u>?
 A) Makronun ismi tekil olmalıdır.
 B) Bir makronun içine birden fazla makro yazılabilir.
 C) Makronun isminde "boşluk" karakteri kullanılamaz.
 D) Program yazarak oluşturulan kod da makrodur.
- 5. Hangi olay bir "komut düğmesi" için <u>değildir</u>?
 A) Tıklatıldığında
 B) Değiştiğinde
 C) Çift tıklatıldığında
- 6. Hangi olay bir "form"un özelliklerinde <u>bulunmaz</u>?
 A) Ekleme öncesinde
 B) Açıldığında
 C) Veri yokken

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz cevap seçeneklerini modül sonunda verilmiş olan cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

Yanlış cevapladığınız yada cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konular için bilgi sayfalarına tekrar dönerek eksiklerinizi gideriniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Şartlı deyimler oluşturabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İçinde çok sayıda kayıt bulunan bir tablodan (Northwind örnek uygulamasından seçebilirsiniz) "belli" kayıtlar nasıl seçilebilir?
- Access'in sunduğun imkânları arkadaşlarınız ile tartışınız. Bir liste haline getiriniz.

3. ŞARTLI DEYİMLER

Şimdiye kadar yaptığımız makrolar tablo veya sorgu içindeki değerlere göre değişen durumlara bakmıyor, sadece eylemi ne ise onu yapıyordu. Bu faaliyette, belli şartlarda "farklı davranabilen" makrolar yazacağız.

3.1. Deyim Oluşturucusu Penceresi

"Deyim Oluşturucusu" penceresi ile ilk kez "Veri Tabanında Tablolar" modülünde karşılaşmıştık. Kullanımı kolay olan bu pencere ile daha gelişmiş makrolar yazabiliriz.

Örnek Çalışma

Önceden yaptığınız bir veri tabanından faydalanabilirsiniz. Veri tabanında bir tablo ve bir de buna bağlı form var olmalıdır. Mesela, fiyat listesini saklayan tablonun basit olarak formunu oluşturabilirsiniz.

💼 vt2 : Veritabanı (Access 2000 dosya biçimi)	📴 makroluForm : Form	🚰 Komut Düğmesi: Komut6 🛛 🔀
🖀 Aç 🔽 Tasarla 🛅 Yegi 🔀 😤 🗄	· · · 1 · 1 · 2 · 1 · 3 · 1 · 4 · 1 · 5 · 1 · 6 ·	Komut6
Ad Yesi <	Aynnt Aynnt Annt	Romuts ▼ Bigm Verl Oley Diger Tumü (Griddignda
Gruplar		

Resim 3. 1: Fiyat alanına sahip bir tablo ve tablonun formunu hazırlayınız.

×vz B	않 글= 글
	Koşullar

Makro tasarım penceresinde iken, araç çubuğundan "Koşullar"a a) basarak^{**} "Koşul" sütununu açıyoruz.

		Koşul	Eylem
[For	nlar]!	[makroluForm]![Fiyat]<100	İletiKutusu
	~	Oluştur	
•6	ri-Gr	Yakınlaştır	
	Ж	Kes	
	En .	K <u>o</u> pyala	
_		Yapıştır	
			Eylem Değişkenleri
ti		Fiyat 100	YTL'den daha azdır.
Вір		Evet	
r		Bilgi	
şlık		Fiyata Gö	re Şart

b)

İstenen eylemin "Koşul" sütununda uygun satıra sağ tıklatınız, "Oluştur..." komutu veriniz.

[Formlar]![makroluForm]!	[Fiyat]<100		Tama
And a second second second second second second second second second second second second second second second			Ipta
			Geri
+ - / * 8 = > < <>	And Or Not Like () Yapıştır İ	Yard
an an an an an an an an and			_
Tablolar	Kimlik	Coeger>	
 Sorgular Eormlar 	Müşteri Kimlik	Akini Etiketler	8
L C Yüklü Formlar	Etiket3	AllowAutoCor	rect
	Etiket4	BackColor	
🗕 🖲 Tüm Formlar 🔨	Tarih	BackStyle	
🖲 Raporlar	Etiket5	BeforeUpdate	
💽 Fonksiyonlar	Komut6	BorderLineSty	de
	Avrinti	▼ BorderStyle	- 1

Sırası ile istenen bir alanın değeri seçilir. Büyüklük veya eşitlik şartı eklenir.

ç) Makro düğmeye atanmak üzere kaydedilir. Örneğin "Makro1" olarak isimlendirilir.

^{** &}quot;Görünüm*Koşullar" seçilerek de aynı işlem yapılabilir.

d) Form çalıştırılır. Şarta uyan veya uymayan kayıtlarda düğmeye basılarak bir ileti kutusu açılması sağlanır.

📴 makroluForm : Form		
Kimlik: 7		Fiyata Göre Şart 🔀
Müşte 3		Eivat 100 VTI 'den daba azdır
Ürün Telefon	Z !	
Tarih: 02/03/2004		
Fiyat: 50.00 YTL		Tamam
Kaute 14 4 2 3 6 61		

Resim 3. 2: İstenenden şart doğru olduğunda ileti çıkar.

Eğer fiyat alanındaki değer aktif kayıt için 100 YTL'den küçük ise, komut düğmesi tıklatıldığında "Fiyat 100 YTL'den daha azdır." iletisi çıkıyor.

Programlama dillerindeki IF Koşul THEN Eylem ile benzer şekilde çalışır. Eğer "Koşul" doğru sonucunu veriyor ise "Eylem" yapılır.

100'e eşit ve daha fazla olursa nasıl uygun bir ileti çıkmasını sağlayabiliriz? Tek yapmamız gereken Makro1'in ikinci satırına Resim 3.3'teki gibi yeni bir eylem eklemektir:

	Koşul	Eylem	8
[Formlar]![makrol	uForm]![Fiyat]<100	İletiKutusu	
[Formlar]![makrol	uForm]![Fiyat]>=100	İletiKutusu	
		R	
1		Me	Eylem De
İleti	Fiyat 100	YTL'den daha fa	zladır.
Bip	Evet		
Tür	Bilgi		
Başlık	Fiyata Gör	re Şart	

Resim 3. 3: İkinci bir durumda yapılacaklar için makro eylemini ekleme

3.2. Koşullu Deyimin Parçaları

Önceki örnek çalışmadaki koşul kısmını inceleyelim:

[Formlar]![makroluForm]![Fiyat] < 100

1 2 3 4

1= Veri tabanı nesnesi (Formlar veya Raporlar yazılır.)

2= Nesne adı (makroluForm form nesnemiz)

3= Kontrol adı (Fiyat değer saklayan formdaki nesne)

4= Şart deyimi (<, >, <>, =, >=, <= gibi)

3.3. Klavye Kısa Yolları Yapmak

Uygulamamıza kendi kısa yol tuş basımlarını ekleyebiliriz. Access içinde kullanılabilen tuş basımları Visual Basic dili ile benzerlik gösterir.

Eğer sistem için çok gerekli bir kısa yol değiştirilmeye çalışılırsa, Access bir uyarı vermez. Fakat örneğin, Ctrl+Z "geri al" eyleminde kullanıldığından, başka bir komut için kullanılmamalıdır.

Örneğin, Ctrl ile L tuşları basılı iken bir makro çalıştırılabilir. Tuş basımlarının hepsini "AutoKeys" adı verilen makro içine kaydederiz.

Makro tasarım penceresinde iken, "Makro Tasarımı" araç çubuğundaki "Makro Adları" seçeneği aktif edilir. Açılan "Makro Adı" sütununa kısa yol tuşu yazılır.

Yazılabilecek klavye kısa yolları şu şekildedir:

Tuş	Yazımı
Ctrl + Tuş	^ (Örneğin, ^E 'nin anlamı <ctrl> + <e></e></ctrl>)
Shift + Tuş	+ (Örneğin, +E 'nin anlamı < Shift> + <e></e>)
Alt	% (Örneğin, %E 'nin anlamı <alt> + <e></e></alt>)
Enter	{ENTER}
Esc	{ESC}
Tab	{TAB}
Insert, Delete	{INSERT} veya {INS}, {DELETE} veya {DEL}
Page Down, Page Up	{PGDN}, {PGUP}
Home, End	{HOME}, {END}
Ok Tuşları	{UP}, {DOWN}, {LEFT}, {RIGHT}
Caps Lock	{CAPSLOCK}
Fonksiyon Tuşları	{F1}, {F2}, {F3} gibi

Fonksiyon tuşları ve Ctrl ile yapılan tuş basımlarını çok sık çağrılan makroların kısa yollarına atayabiliriz.

2

Soru: Aşağıda bulunan tablodaki örnekleri yapınız:

Eylem	Kısa yol tuşları
Hesap makinesi programını çalıştır	Ctrl+H
Tüm makroları durdur	F9
Bir tabloyu HTML olarak aktar	Ctrl+Shift+H
Yardım için bir ileti kutusu göster	Ctrl+F1
Bir tablo içinde belli bir kaydı bul	Ctrl+G
Uygulamadan çık	F10

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
"Görünüm*Koşullar" komutunu veriniz.	
Makro tasarımı araç çubuğundaki "Oluştur" komutunu veriniz.	
"Deyim oluşturucusu" ile istenen şartı oluşturunuz.	
 Bir makronun düğmeye basarak çalıştırılması yerine, klavyeden kısa yol ile çalışması için "Otomatik tuşlar AutoKeys" adında makro oluşturunuz. 	
Makronun "Makro adı" hücresine klavye kısa yolu yazınız.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TEST (ÖLÇME SORULARI)

Aşağıdaki sorulardan; sonunda parantez olanlar doğru/yanlış sorularıdır. Verilen ifadeye göre parantez içine doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız. Şıklı sorularda uygun şıkkı işaretleyiniz.

- Bir makroya şart eklemek için tasarım görünümünde hangi sütun açık olmalıdır?
 A) Koşullar
 B) Makro Adları
- Hangi simge "koşul" içinde <u>kullanılamaz</u>?
 A) < B) <>
 C) != D) =
- 3. Bir koşul içinde "And ve Or" deyimlerini kullanarak birden fazla şart ekleyebiliriz. (D/Y)
- 4. Bir koşul ifadesini, programlama dillerinde kullanılan "If Then"e benzetebiliriz. (D/Y)
- 5. Aşağıdaki kısa yollardan hangisi Access'te kullanılmaya uygundur? A) Ctrl+Z
 B) Ctrl+T
 C) Ctrl+X
 D) Ctrl+Alt+Del
- 6. Tuş basımları hangi makro adı altında saklanırlar?A) AutoExecB) AutoKeysC) AutoKey

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz cevap seçeneklerini modül sonunda verilmiş olan cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

Yanlış cevapladığınız yada cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konular için bilgi sayfalarına tekrar dönerek eksiklerinizi gideriniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

PERFORMANS TESTİ (YETERLİK ÖLÇME)

Modül ile kazandığınız yeterliği, öğretmeniniz işlem basamaklarına göre 0 ile 5 puan arasında olacak şeklinde değerlendirecektir.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Puan
1.	Forma bir düğme ekleme	
2.	"Denetim Sihirbazı"ndaki uygun eylemi seçme	
3.	Sihirbazda düğmenin başlığını ve resmini belirleyerek işlemi tamamlama	
4.	Veri tabanı penceresindeki Makro simgesi tıklanarak "Yeni" komutu verme	
5.	Makro tasarım penceresinden "Makro Adı" sütunundan gereken eylemleri	
	seçme	
6.	Eylemin alt seçeneklerini "Eylem Değişkenleri" kısmından düzenleme	
7.	Eylemin gerekirse "Açıklama" kısmını açık bir dille doldurma	
8.	Makroyu çalıştırmak için, veri tabanı penceresinde makro ismini sağ tıklatıp	
	"Çalıştır" komutu verme	
9.	Sık kullanılan, peş peşe yapılan eylemleri belirleme	
10.	Makronun simgesine tıklatıp "Tasarla" komutu vererek düzenleme	
11.	Sırasına göre eylemleri "Eylem" sütununa ekleme	
12.	Bir makro içine birden fazla birbiri ile ilgili makro ekleme	
13.	Makroyu denemek için tasarım görünümünde araç çubuğundaki "Çalıştır"	
	komutunu verme	
14.	Makroyu "Dosya*Kaydet" ile kaydettikten sonra, makronun atanacağı	
	formu tasarım görünümünde açma	
15.	Uygun nesneye sağ tıklatıp "Özellikler*Olay" kısmında belli bir olaya	
	makro seçme	
16.	"Görünüm*Koşullar" komutunu verme	
17.	Makro tasarımı araç çubuğundaki "Oluştur" komutunu verme	
18.	"Deyim oluşturucusu" ile istenen şartı oluşturma	
19.	Bir makronun düğmeye basarak çalıştırılması yerine, klavyeden kısa yol ile	
	çalışması için "Otomatik tuşlar - AutoKeys" adında makro oluşturma	
20.	Makronun "Makro adı" hücresine klavye kısa yolu yazma	
	Toplam (en fazla 100 puan olabilir)	

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

Modülü tamamladınız, tebrik ederiz. Öğretmeniniz size çeşitli ölçme araçları uygulayacaktır, öğretmeninizle iletişime geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Y
2	Α
3	D
4	С
5	D
6	С

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	D
4	С
5	В
6	С

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	Α
2	С
3	D
4	Y
5	В
6	В

Cevaplarınızı cevap anahtarları ile karşılaştırarak kendinizi değerlendiriniz.

ÖRNEK ÇALIŞMA

Makrolar sayesinde belli bir konuda proje (Windows uygulaması) rahatlıkla yapabiliriz. Makro seçenekleri çoğu işlemin yapımında yararlı olsa da, programcılar "kod yazarak" yaptıkları programa tam olarak hâkim olmak ister.

VBA (*Visual Basic for Applications*) ile Access içinde bir nesnenin bir olayına program kodları yazabiliriz. Bunu yapabilmek için iyi bir şekilde algoritma ve akış şeması kullanımını bilmeliyiz. Müşterinin talep ettiklerini yerine getirmek için istenenleri iyi anlamalı ve değerlendirmeliyiz.

Örnek olarak spor takımlarının haftalık maç listesini hazırlayan bir fikstür programı yazalım. Programın yapımından önce aşağıdaki tablo yapılarını hazırlayalım. Daha sonra da formları ve kodlarını yazalım.

En az iki takım veya oyuncu seçilerek "Seçili Oyunculardan Fikstür Hazırla" düğmesine basılır. Daha sonrada hazırlanan maçlar takip edilerek sonuçları kaydedilir.

Temelde oyuncular seçilen bir joker takımın oyununa göre dağıtılıyor. Biz burada son takımı joker takım olarak belirliyoruz. Önce bu takımın oynayacağı maçlar belli bir döngü ile bulunur. (1, 10, 2, 11, 3, 12, 4, 14, ... gibi) İlk hafta joker takımımız 1. takım ile ikinci hafta 10. takım ile maç yapacaktır. Bu şekilde diğer takımların maçları hazırlanır.

	maclar : Tablo 💦 💦				
	Alan Adi 📈	Veri Türü			
8	Kimlik	Otomatik Sayı			
111	IlkOyuncuVeyaTakim	Metin		oyuncular : Tablo	
	IkinciOyuncuVeyaTakim	Metin		Alap Adı	Veri Türü
Ξ	MacSonucuIlkOyuncu	Sayı	0	Kimlik	Otomatik Savi
	MacSonucuIkincikOyuncu	Sayı	<u></u>	Our up ou ê di Vou o Tolvies ê di	Makin
	MacTuru	Metin			mean
	MacTarihi	Tarih/Saat	_	Secili	Evet/Hayır
Ξ	MacYeri	Metin		OyunTuru	Metin
	Kazanan	Metin		Puan	Sayı
T	MacHaftasi	Metin		OyuncununGrubu	Sayı
	GrupNumarasi	Metin		Sinifi	Metin

Veri Türü
Otomatik Sayı
Metin

Tabloların yapıları

	oyuncular : Tablo			
	Alan Adı	Veri Türi	i	
3	Kimlik	Otomatik Sayı		
1	OyuncuAdiVeyaTakimAdi	Metin	99:	
	Secili	Evet/Hayır	0	
•	OyunTuru	Metin		
	Puan	Sayı		
	OyuncununGrubu	Sayı		
	Sinifi	Metin		
_			2	
			<i>v</i> //	
	Genel Arama		(
	Denetimi Görüntüle	Açılan Kutu 💦		
	Satir Kaynak Türü	Tablo/Sorgu SELECT oyunTurleri.OyunTuru FROM oyunTurleri;		
	2011 N 2011 N 20			
	Satir Kaynağı	SELECT oyunTur	leri.OyunTuru FROM oyunTurleri;	
	Satır Kaynağı İlişkili Sütun	SELECT oyunTur 1	leri.OyunTuru FROM oyunTurleri;	
	Satır Kaynagı İlişkili Sütun Sütun Sayısı	SELECT oyunTur 1 1	leri.OyunTuru FROM oyunTurleri;	
	Sətir Kaynağı İlişkili Sütun Sütun Sayısı Sütun Başları	SELECT oyunTuri 1 1 Hayır	leri.OyunTuru FROM oyunTurleri;	
	Satır Kaynağı İlişkili Sütun Sütun Sayısı Sütun Başları Sütun Genişlikleri	SELECT oyunTur 1 1 Hayır	leri. Oyun Turu FROM oyun Turleri;	
	Satır Kaynağı İlişkili Sütun Sütun Sayısı Sütun Başları Sütun Genişlikleri Satırları Listele	SELECT oyunTur 1 1 Hayır 8	leri. Oyun Turu FROM oyun Turleri;	
	Sətir Kəynağı İlişkli Sütun Sütun Sayısı Sütun Başları Sütun Genişlikleri Sətirlar Listele Liste Genişliği	SELECT oyunTur 1 1 Hayır 8 Otomatik	leri. Oyun Turu FROM oyun Turleri;	

"oyuncular" tablosundaki "OyunTuru" bilgilerini "oyunTurleri" tablosundan alır.

🧱 Fikst	ür Yönetim	Programı							
Fikstür Yönetim Program									
Seçil	li Sınıfı	Oyuncu Adı	O y un Türü	Oyuncu Grubu					
	T12C	Sadullah	Masa Tenisi	• 1					
	M11G	Veli Gelme	Masa Tenisi	• 1					
	T10C	Tako Bako	Masa Tenisi	• 1					
	T11C	Altan Ural	Masa Tenisi	• 1					
	A10C	Cem Git	Masa Tenisi	• 1					
	A11C	Eren Gel	Masa Tenisi	• 2					
	A12C	Ayşe	Masa Tenisi	• 2					
	M11F	Ali Gel	Masa Tenisi	• 2					
	T12C	Mehmet	Masa Tenisi	• 2					
	T12C		Futbol	• 3					
		A12C	Futbol	• 3					
		T10C	Futbol	• 3					
<u>S</u> eçil Fi	i Oyunculard sktür Hazırla	lan ! <u>M</u> açları Listele	<u>P</u> uan Durumu	P +					
	Komut8	Komut9	Komut11	Komut10					

"oyuncular" tablosuna bağlı olan ana formun tasarımı (Düğme isimlerine kod yazımında dikkat edilmelidir.)

🗷 Maçlar ve Sonucları									- D ×	
	¶aç Haftas	1. Oyuncu	2. Oyuncu	1. Sonuç	2. Sonuç	Maç Türü	Maç Tarihi	Maç Yeri	Kazanan	_
	1	Tako Bal 🗸	Sadullal 🔻	0	0	Masa Teni 🔹			1	
	1	Altan UI -	Cem Git 🔹	0	0	Masa Teni 🝷				
	2	Veli Gel: 🔻	Tako Bal 🔹	0	0	Masa Teni 🔻				
	2	Altan UI 🗸	Sadullal •	0	0	Masa Teni 🔹				
	3	Veli Gel: •	Altan UI 🔻	0	0	Masa Teni 🔹			2	
	3	Cem Git 🔹	Sadullal -	0	0	Masa Teni 🔹				
	4	Veli Gel: 💌	Cem Git 🔹	0	0	Masa Teni 💌				
	4	Tako Bal 🔹	Altan UI 🔹	0	0	Masa Teni 🔹				
	5	Veli Gel: 🔹	Sadullal 🔹	0	0	Masa Teni 🔹			17	
	5	Tako Bal 🔹	Cem Git 🔹	0	0	Masa Teni 🔹				
*		_	<u> </u>	0	0					
Maçları silmek için Ctrl+A ile tümünü seçip, ardından Del tuşuna basınız Kayıt: III IIII										

Maçları listeleyen form ("maclarveSonuclari" adında)

Üç formun isimleri sırası ile:

OyunculardanFikstürYapma, maclarveSonuclari, PuanDurumu

Ana formda (OyunculardanFikstürYapma) iken yazılacak kodlar aşağıdaki gibidir:

```
Option Compare Database
Option Base 1
Option Explicit
Private Sub Komut10_Click()
DoCmd.Close
End Sub
Private Sub Komut9_Click()
DoCmd.OpenForm "maclarveSonuclari"
End Sub
Private Sub Komut21_Click()
DoCmd.Quit
End Sub
Private Sub Komut11_Click()
DoCmd.OpenForm "PuanDurumu", , , "[secili]=true"
End Sub
```

```
Private Sub Komut8_Click()
Dim kacOyuncuSecili, oynayacaklar, turu, grubu, filtreDeyimi, i, j, k
 If Me.Dirty Then Me.Dirty = False
 turu = Me.OyunTuru
 grubu = Me.OyuncununGrubu
 filtreDeyimi = "[secili]=True and [oyunturu]='" & turu &
                                                                        and
[oyuncunungrubu]=" & grubu
kacOyuncuSecili = DCount("*", "oyuncular", filtreDeyimi)
 oynayacaklar = kacOyuncuSecili
 If kacOyuncuSecili Mod 2 = 1 Then oynayacaklar = oynayacaklar + 1
 If kacOyuncuSecili > 1 Then
 If MsgBox(kacOyuncuSecili & " Oyuncu/takım Seçilidir. " & vbCrLf & vbCrLf &
"Fikstür Hazırlansın Mı?", vbYesNo + vbDefaultButton2, "Fisktür") = vbYes Then
   Dim rs, rs2 As DAO.Recordset
    Dim haftaMacSayisi, haftaSayisi, joker, sayac As Integer
    Dim oyuncuListesi() As String
    Dim macListesi(), jokerinListesi(), macSiraListesi()
   Dim MacTuru, oyuncuListesif As String
   ReDim oyuncuListesi(oynayacaklar, 3)
        Set rs = CurrentDb().OpenRecordset("oyuncular", dbOpenDynaset)
        Set rs2 = CurrentDb().OpenRecordset("maclar", dbOpenDynaset)
        With rs
            .FindFirst filtreDeyimi
            For i = 1 To kacOyuncuSecili
              oyuncuListesi(i, 1) = i
              oyuncuListesi(i, 2) = 0
             oyuncuListesi(i, 3) = rs![OyuncuAdiVeyaTakimAdi]
             MacTuru = rs![OyunTuru]
         oyuncuListesif = oyuncuListesif & vbCrLf & i & ". " & oyuncuListesi(i,
3)
             .FindNext filtreDeyimi
            Next.
        End With
        If kacOyuncuSecili Mod 2 = 1 Then
              oyuncuListesi(oynayacaklar, 1) = oynayacaklar
              oyuncuListesi(oynayacaklar, 2) = 0
              oyuncuListesi(oynayacaklar, 3) = "silinecek"
        End If
       rs.Close
       If oynayacaklar Mod 2 = 0 Then haftaSayisi = oynayacaklar - 1 Else
haftaSayisi = oynayacaklar
       If oynayacaklar Mod 2 = 0 Then haftaMacSayisi = oynayacaklar \setminus 2 Else
haftaMacSayisi = (oynayacaklar - 1) \ 2
MsgBox "Fikstür Tamamlandı!" & vbCrLf & vbCrLf & "Oynayacakların
Listesi:" & vbCrLf & oyuncuListesif & vbCrLf & vbCrLf & "Oynanacak Hafta Sayısı:
" & haftaSayisi & vbCrLf & vbCrLf & "Bir Haftadaki Maç Sayısı: " & haftaMacSayisi
& vbCrLf & vbCrLf & "Toplam Yapılacak Maç Sayısı: " & (haftaSayisi *
haftaMacSayisi)
    ReDim macListesi(haftaSayisi, haftaSayisi, 2)
                                                            ' maçların dizisi
   ReDim macSiraListesi(oynayacaklar - 1, oynayacaklar - 1) ' maç sıra listesi
    ReDim jokerinListesi(oynayacaklar - 1)
```

joker = Int(oyuncuListesi(oynayacaklar, 1))

```
sayac = 0
For i = 1 To oynayacaklar - 1
 ' jokerin maçları tekler
 If i Mod 2 = 1 Then
 sayac = sayac + 1
  jokerinListesi(i) = sayac
 End If
Next i
For i = 1 To oynayacaklar - 1
 ' jokerin maçları çiftler
 If i Mod 2 = 0 Then
 sayac = sayac + 1
  jokerinListesi(i) = sayac
 End If
Next i
sayac = 0
Dim yeri
' oyuncu sıralarına göre maç listesi
For j = 1 To haftaSayisi ' satır döngüsü
For k = 1 To haftaSayisi
 If k = j Then
 yeri = k: Exit For
 End If
Next k
        For i = 1 To haftaSayisi ' sütun döngüsü
         If i + sayac <= haftaSayisi Then
          If i = yeri Then
             macSiraListesi(j, i + sayac) = joker 'joker ile oynarsa
           Else
              macSiraListesi(j, i + sayac) = i
          End If
         Else
          If i = yeri Then
            macSiraListesi(j, ((i + sayac) Mod joker) + 1) = joker
           Else
            macSiraListesi(j, ((i + sayac) Mod joker) + 1) = i
          End If
         End If
        Next i
        sayac = sayac + 1
Next j
For i = 1 To haftaSayisi
 For j = 1 To haftaSayisi
    If i < macSiraListesi(i, j) Then</pre>
      macListesi(j, i, 1) = i
macListesi(j, i, 2) = macSiraListesi(i, j)
    End If
 Next j
Next i
For j = 1 To haftaSayisi
                                 ' maclar tablosuna kayıt
 For i = 1 To haftaSayisi
    If macListesi(j, i, 1) <> "" Then
     If oyuncuListesi(macListesi(j, i, 1), 3) <> "silinecek" Then
      If oyuncuListesi(macListesi(j, i, 2), 3) <> "silinecek" Then
       rs2.AddNew
       rs2![IlkOyuncuVeyaTakim] = oyuncuListesi(macListesi(j, i, 1), 3)
```

```
37
```


Puan Durumu kısmı hesaplanmamıştır. Siz de eksik kısımları benzer şekilde geliştirebilirsiniz.

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- www.databasedev.co.uk/macro_tips.html
- www.er.uqam.ca/merlin/xw999998/eng/eaccm.htm
- www.excel.web.tr/archive/index.php/f-58.html
- ➤ www.fixturelist.com
- www.mcsetr.com/ornek.html
- mis.bus.sfu.ca/tutorials/MSAccess/HTML/main.book.htm
- office.microsoft.com/tr-tr/access/HP051868041055.aspx
- www.sorucevap.com/bilisimteknolojisi/veritabanlari/access
- www.teknomerkez.net/makale.asp?konu=153
- yunus.sourceforge.net

KAYNAKÇA

- BAĞRIYANIK Tarık, Programlama Ders Notları ve Uygulamalı Genel Programlama Kitabı (www.yunus.projesi.com)
- Microsoft Computer Courseware, Access 2003 Student Edition, Custom Guide, Minneapolis, 2004.